

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

MEDISON

חדד

משרד החינוך

מדינת ישראל

משרד החינוך

מדינת ישראל
משרד החינוך

מזן התלמוד

סדר נזיקין, מסכת בבא מציעא דף ל"ט

הרייא סבתא דהויא לה תלת בנתא, אישתבאי אידי וחד ברתא, איך תרתי בנתא שכיבא חדא מינייהו ושבקה ינוקא

תרגום: בנתא - בנות
אישתבאי - נשבתה
שכיבא - מתה

הסבר: הייתה זקנה אחת שהיו לה שלוש בנות. היא ואחת הבנות נפלו בשבי, ומתוך השתיים האחרות, אחת מתה והשאירה אחריה תינוק. חכמים דנו מה לעשות בנכסים של הזקנה במקרה זה.

MEDISON AID
מערך לוגיסטי התנדבותי
תמיכה בכוחות הבטחון ובמערך האזרחי

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם: כניסת שבת: 18:31 יציאת שבת: 19:44	ניו יורק: כניסת שבת: 19:13 יציאת שבת: 20:17
ישראל ת"א: כניסת שבת: 18:46 יציאת שבת: 19:46	גרמניה: כניסת שבת: 19:34 יציאת שבת: 20:57

סדר נזיקין | מסכת בבא מציעא דפים ל"ט-מ"ה
פרשת תזריע | כ"ח באדר ב' - ה' בניסן תשפ"ד (7-13 לאפריל 2024)

דף ל"ט: "המוציא מחברו - עליו הראיה"

צפו בסרטון

כאשר שני אנשים מתנכחים לגבי חוב כספי, כגון אם ראובן טוען: אתה חייב לי כסף, ושמעון אומר: אינני חייב לך, עליהם ללכת לבית הדין שיקבע מי צודק. לפי מה קובעים הדיינים מי מהם צודק? אם לאחד מהם ישנה הוכחה שהוא צודק - למשל, אם ראובן מביא עדים שמעידים ששמעון אכן חייב לו כסף, בית דין בוחן את העדים אם הם דוברים אמת, ואז הוא קובע ששמעון חייב כסף לראובן.

מה עושים אם לאיש מהם אין הוכחה שהוא צודק? במקרה כזה קנים כלל יסודי האומר כך: "המוציא מחברו - עליו הראיה". כלומר, מי שטוען שהשני חייב לו כסף, חייב להביא הוכחה שהוא צודק. אם אינו מביא הוכחה שהשני חייב לו כסף, אין כל סיבה ליטול ממון מן הנתבע.

דף מ': רב הונא

האמורא רב הונא חי רוב ימיו בארץ בבל והוא זכה להיות גדול הדור. רבו המובהקים היה רב והוא גם סמך אותו להיות מורה הוראה. באותם הימים רב היה ראש ישיבת סורא, ושמואל היה ראש ישיבת נהרדעא. אחרי פטירתו של רב לא מונה מיד ראש ישיבה בישיבת סורא ולכן תלמידים רבים נדדו לישיבת נהרדעא ללמוד תורה מפי שמואל. חלפו שנים, שמואל נפטר, העיר נהרדעא סבלה ממלחמות וכבר היה קשה לקיים בה ישיבה. א-א החליטו חכמי בבל למנות את רב הונא לראש ישיבה בסורא. רב הונא הצליח בתפקידו עד שברבות הימים היו לו שלושה עשר אנשים בעלי קול חזק שהיו משמיעים את דבריו לציבור.

דף מ"א: רב הונא - המשך

בתחילת ימיו היה רב הונא עני מרוד, עד כדי כך שפעם אחת הוא נאלץ למכור את חגורתו כדי לקנות יין לקידוש ובמקום חגורה הוא חגר חבל. למרות ענייתו המרה הוא לא חדל לשקוד על דלתות התורה עד שהיה לגדול הדור. אנשי דורו העריכוהו וכיבדוהו עד מאוד, ובאופן יוצא דופן הם היו מכבדים אותו לעלות לתורה בעליה הראשונה, אף על פי שלא היה כוהן. צדיק וירא שמים מופלג היה רב הונא, עד שהגמרא מספרת כי פעם חשד רב הונא בתלמידו רב חסדא והתברר כי החשד אינו נכון, ורב הונא צם ארבעים יום כדי לכפר על כך. רב הונא אמר כי מי שהיר במצות הדלקת נרות שבת יהיו לו בנים תלמידי חכמים שיאירו את העולם, ורב הונא עצמו זכה לבן שהיה גדול הדור, הלא הוא האמורא "רבא". בגיל שמונים ואחת נפטר רב הונא, וארזונו הועלה לארץ ישראל ונקבר סמוך לקברם של רבי חיאיא ובניו. את מקומו בראשות הישיבה מילא רב חסדא תלמידו.

דבר תורה

הצרעת המקראית כבר לא קיימת בימינו, אבל הלימוד החישוב אותו היא לימדה אותנו חי וקיים. הצרעת הגיעה לאדם מן החוץ אל הפנים - היא פגעה בהתחלה בביתו ורק לאחר מכן בבגדיו ובגופו. בצורה זו הקב"ה פנה אל המצורעים וביקש מהם לשים לב ולתקן את מעשיהם, ואם הדברים לא הועילו, הצרעת החמירה והגיעה עד לגופם.

רק יחידי סגולה בהיסטוריה של עם ישראל זכו לדיבור ישיר של נבואה ורוח הקודש מאת הבורא, אך למסרים מאת הבורא כולנו זוכים דרך תופעות המתרחשות סביבנו.

עלינו לפתוח את העין ולנסות להבין איך הקב"ה מדבר אלינו דרך העולם והחיים, ומתוך כך לשאול את עצמנו מה עלינו לעשות כדי להיות יותר טובים ומתוקנים.

סדר ניקיון | מסכת בבא מציעא, דף מ"ב - מ"ה

דף מ"ב: "תחילתו בפשיעה, וסופו באונס"

שומר פיקדון קיבל צרור של מעות לשמירה והחביא את המעות בצריף עץ שהיה בשדה ושימש את הצידים. בצריף של הצידים יש מעלה וישנו חיסרון. המעלה: אף גנב אינו מעלה בדתו לחפש שם כסף. החיסרון: כשפורצת שרפה במבנה עץ, המבנה נשרף כליל, והכסף עלול להישרף.

אם הכסף נשרף, ברור שהשומר חייב, כי הוא פושע על כך שהוא הניח אותו במקום שבו הוא עלול להישרף. אולם מה הדין אם הכסף נגנב? האם הוא יהיה חייב לשלמו, או שהוא יכול לטעון: שמרתי עליו באופן המעולה ביותר מפני גנבים ולכן אני פטור. נחלקו בדבר אמוראים: יש אומרים שהוא אכן פטור. אך יש חולקים וסוברים כי מאחר שהנחת הכסף בצריף היא פשיעה, בגלל השרפות, הרי הוא מתחייב לשלם גם אם בסופו של דבר הכסף נגנב ולא נשרף הלכה זו מכונה: "תחילתו בפשיעה, וסופו באונס".

דף מ"ג: חבילת המצות ושעון היד

ראובן גנב חפץ בשווי 100 שקלים, ובסוף הוא מחזיר רק 10 שקלים. לעומתו שמעון גנב חפץ בשווי עשרה שקלים ובסוף הוא מחזיר 100 שקלים.

איך זה יתכן? התורה מחייבת את הגנב להשיב את החפץ הגנוב לבעלים. כל עוד החפץ קיים אצל הגנב, הוא אינו יכול לומר לבעלים: "אשלם לך את דמיו", אלא **עליו להחזיר את החפץ בעצמו.**

לכן אם שמעון גנב חבילת מצות לפני פסח. החבילה הייתה שוה אז מאה שקלים. אחרי פסח אם הוא מחזיר את החבילה בעצמה היא שוה רק עשרה שקלים. לעומת זאת, אם שמעון גנב שעון - בשווי 10 שקלים, ואחרי זמן מה עלה מחירו של שעון זה כי התברר שהוא יחיד במינו בעולם. כשהוא מחזיר את השעון הוא כבר שוה הרבה יותר שקלים.

דף מ"ד: ממתי נחשב לגנב?

אדם קיבל לשמירה מחשב נייד. הוא שמר על המחשב וגיוס מן הימים היצר הרע פיתוה לומר לעצמו: "אני רוצה לגנוב את המחשב, ואספר לבעלים שגנב נכנס לביתי ולקחתי". **לדעת בית שמאי מרגע זה השומר הפך לגנב**, אם יקרה משהו לחפץ הוא צריך לשלם לבעלים את דמי המחשב, כדינו של כל גנב רגיל. **בית הלל חולקים וסוברים כי אין שומר הפיקדון נחשב גנב אלא מרגע שהיז את החפץ כדי לגנוב אותו**, אך אין בדיבור בלבד כדי לעשותו לגנב.

דף מ"ה: קנין חליפין

שני אנשים רוצים לקנות חפץ זה מזה. למשל, לחיים יש פרה והוא הלך אל השוק כדי למצוא קונה. בשוק הוא פגש סוחר בהמות שאמר לו: מכור לי את פרתך ואני אמוכר לך את החמור שלי. נחליף ביניהם. במקרה כזה סוחר הבהמות אינו צריך לעשות שום קנין בפרה. חיים קונה את החמור, ומפני שהם מחליפים ביניהם את הפרה בחמור, ברגע שחיים קונה את החמור מיד נהיית הפרה שיכת לסוחר הבהמות. כדאי לדעת שישנם אמוראים האומרים שקנין חליפין אפשר לעשות רק בחפץ למשל, בגד או כלי, אך לא בדברי מאכל.

חידה!

זהו וכתבו את המילים הבאות, שמרכיבות כלל הלכתי חשוב:

1. הברכה שמברכים על לחם
2. כותבים בהן בבית הספר, בלי האות האחרונה
3. בסתיו, העץ משיר את
4. כינויו הידוע של הרב קוק
5. הכלל ההלכתי שקיבלנו:

תשובה: (שאלה: אלוהים, אלוהים) (תשובה: אלוהים)

שאלות השבוע???

1. מי החליף את רב בתפקיד ראש ישיבת סורא?
2. מדוע חגר רב הונא חבל במקום חגורה?
3. כיצד יכול אדם להתחייב בתשלום בעקבות מחשבה בלבד?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי לאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.*בפיקוח רואה חשבון

